

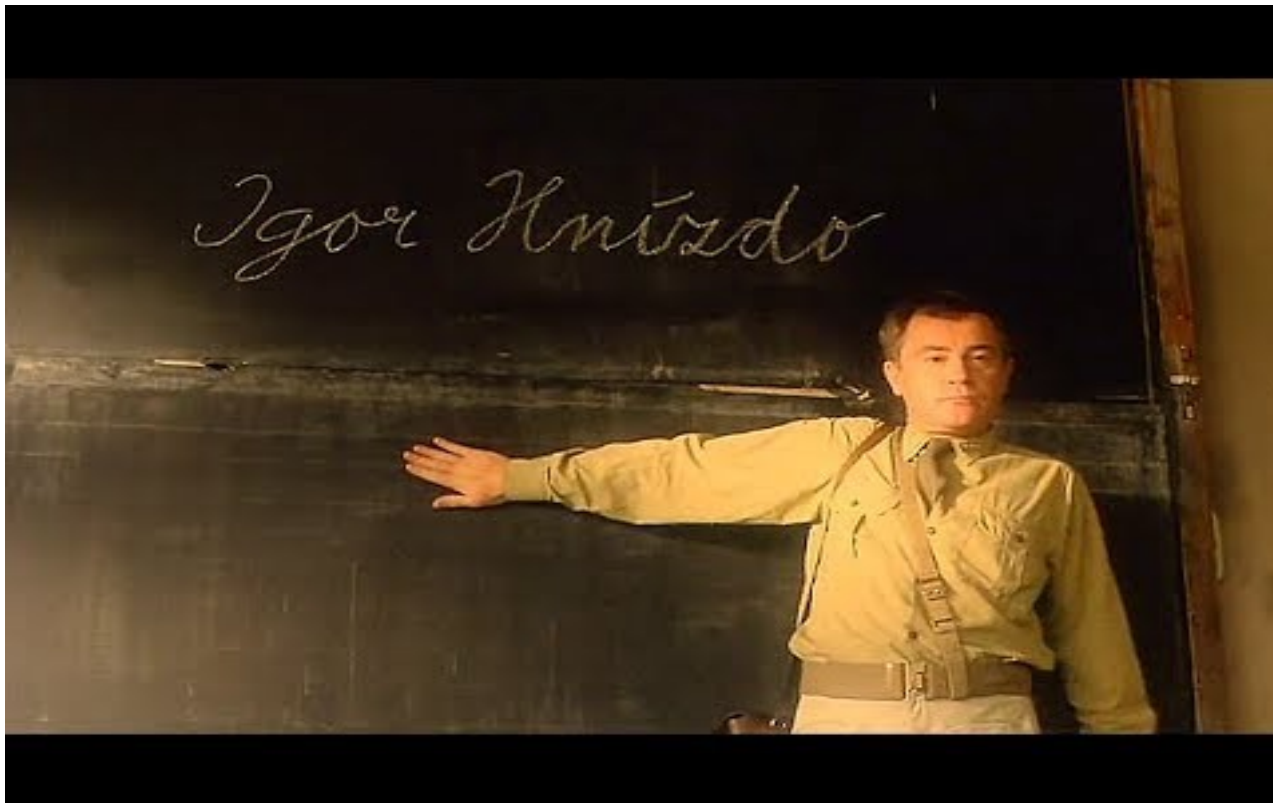

Obraz učitele ve filmu, vytváření stereotypů a sebereflexe

Igor Hnízdo

- Igor Hnízdo

Film a jeho „role“

- jako odraz doby a prostředí, ve kterém film vzniká
- jako povědomí o tom, jak má dobrý nebo špatný učitel vypadat
- jako nástroj evaluace

Film jako „zkratka“

- zdůrazněny jsou ty vlastnosti, které jsou pro příběh podstatné = **zjednodušené nahlížení** na všechny postavy filmu
- pedagogické situace, které chceme ve filmu analyzovat, **nejsou komplexní**
- zobrazení pedagoga tak může **podléhat určitým stereotypům**

Proč stereotypy?

*„použití stereotypů je součástí způsobu, jakým televize či filmy fungují; nabízí **rychlý způsob, jak s příběhem pohnout**. Tím, že používají stanovené postavy jako vzpurný teenager, hloupý pomocník nebo autoritářský otec mohou sdělit myšlenky, aniž by museli použít složitější reprezentace“*

(Jane Tallim; Reflexe pomocí filmů; 2006-2009/ Identifying Teacher Quality).

Stereotyp - definice

- je složeno z řec. *stereos*, tvrdý, pevný, a *typtein*, razit, tisknout a pochází ze starobylého procesu vytváření kovových plátů každého písmena v abecedě za účelem tisku
(Francie 18st.)
- v metaforickém významu je to „nastavený“ či „pevný“ soubor představ o člověku nebo skupině (poprvé Lippman americký komentátor, 1922)

Stereotyp v učitelském sboru

- naivní učitel, diktátorský učitel, učitel, který si o studentech myslí jen to nejhorší, učitel, který naučí studenty věřit si, urážlivý učitel, starý moudrý muž, rezignovaný učitel, šílený vědec

škola základ života – mloci

gympl – 2:02

Stereotyp ve třídě

- šprt, lajdák, třídní šašek, snaživec, třídní kráska, frajer – lídr, vtipálek

lajdák

třídní šašek

snaživec

frajer - lídr

chytrý vtipálek

Klasické modelové příběhy

- učitelé na plátně začínají jako mladí idealisté
Džungle před tabulí, Nebezpečné myšlenky, Gympl, Sněženky a machři, Občanský průkaz
- učitelé na plátně místo profesionálních rad od svých kolegů dostávají cynická doporučení
- učitelé na plátně vždycky dostanou tu nejhorší třídu
Panu učiteli s láskou, Nebezpečné myšlenky, Sbohem pane profesore, Ukaž, co umíš, Obecná škola [Maxová nenosí kalhotky](#)

Klasické modelové příběhy

- začínající učitelé mají alternativní přístup k výuce a žákům

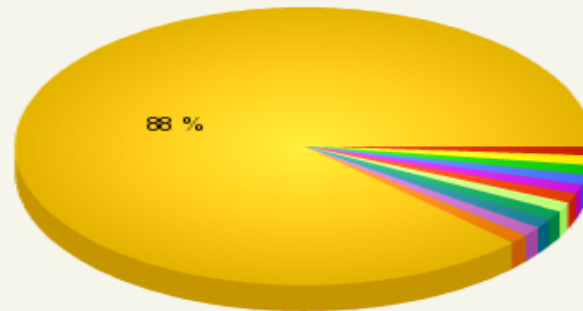
Společenství mrtvých básníků, Panu učiteli s láskou, Nebezpečné myšlenky, Sestra v akci 2, Škola Ro(c)ku

- učitelé na plátně nemají žádnou či jen minimální podporu ředitele školy

houba

Nejlepší/ nejhorší učitel

Napište bez delšího rozmyšlení tři vlastnosti, které charakterizovaly
Vašeho vyučujícího / Vaši vyučující.

- Náladová, nechápavá a pěkná: 1 (1,12 %)
- rázná, vzdělaná, spravedlivá: 1 (1,12 %)
- blb: 1 (1,12 %)
- Náladovost, tolerance, spravedlnost. : 1 (1,12 %)
- Ambivalentní vztah, umí naučit, hlasitá: 1 (1,12 %)
- naivní, arogantní, hloupá: 1 (1,12 %)
- Smrdělo jí z pusy, byla starší ale na ten věk byla pěkná: 1 (1,12 %)
- Dominantní, přísná, zábavná: 1 (1,12 %)
- kokot, piča, srač: 1 (1,12 %)
- trpělivý, náročný, lidský: 1 (1,12 %)
- vzdělaná, inteligentní, starší: 1 (1,12 %)
- Ostatní odpovědi: 78 (88 %)

zdroj: <https://stereotypy-ucitelu-a-ucitele.vyplnto.cz>

Sebereflexe

- schopnost přemýšlet o sobě a o svém jednání je **jedním z předpokladů osobního rozvoje**
- její nedostatek vede k **neodpovědnosti, hlouposti**, v krajních případech a k **nepříčetnosti**

Hlášky a citace z filmů

- Třídní schůzky

Seznam českých filmů

- Mravnost nade vše (1938) + Škola základ života (1938)
- Cesta do hlubin studákovy duše (1939)
- Škola otců (1957) + Vyšší princip (1960)
- Starci na chmelu (1963) + Rebelové (2001)
- Dívka na koštěti (1971) + Ať žijí duchové (1977)
- Marečku podejte mi pero (1976)
- Sněženky a machři (1982)
- Pelíšky (1999) + Pupendo (2003) + Učitelka (2016)
- Venkovský učitel (2007) + Vratné láhve (2007)
- Líbáš jako bůh (2009)
- Občanský průkaz (2010)
- Bastardi (2010) + Bastardi 2 (2011)

Seznam českých seriálů

- My všichni školou povinní
- Létající Čestmír
- Třetí patro

Seznam anglických filmů

- Sbohem, pane profesore (*Goodbye, Mr Chips*, 1939)
- Džungle před tabulí (*Blackboard Jungle*, 1955)
- Pánu učiteli s láskou (*To Sir, with Love*, 1967)
- Kdyby (*If*, 1968)
- The Prime of Miss Jean Brodie (1969)
- The Wall (1982)
- Snídaňový klub (*The Breakfast Club*, 1985)
- Ukaž, co umíš (*Stand and Deliver*, 1988)
- Opři se o mě (*Lean on Me*, 1989)
- Společnost mrtvých básníků (*Dead Poets Society*, 1989)

Seznam anglických filmů

- Sestra v akci 2 (*Sister Act 2*, 1993)
- Nebezpečné myšlenky (*Dangerous Minds*, 1995)
- Opus pana Hollanda (*Mr. Holland's Opus*, 1995)
- Dobrý Will Hunting (*Good Will Hunting*, 1997)
- 187 (1997)
- Hudba mého srdce (*Music of the Heart*, 2000)
- Pošli to dál (*Pay it Forward*, 2000)
- Čistá duše (*A Beautiful Mind*, 2001)
- Harry Potter
- Osudové setkání (*Finding Forrester*, 2001)

Seznam anglických filmů

- Úsměv Mony Lisy (*Mona Lisa Smile*, 2003)
- Škola ro(c)ku (*School of Ro(c)k*, 2003)
- Half Nelson (2006)
- Mezi řádky (*Freedom Writers*, 2007)
- Trhliny (*Cracks*, 2009)
- Zkažená uča (*Bad Teacher*, 2011)
- Whiplash (2014)

Další cizojazyčné filmy

- Slavíci v kleci (*Les Choristes*, 2004)
- Mezi zdmi (*Entre les murs*, 2008)
- Zkažená mládež (*Klass*, 2007)
- Náš vůdce (*Die Welle*, 2008)
- Pochyby (*Doubt*, 2008)
- 3 Idiots (2009, indický film)

Rady

- sestřih

Zdroje

- Gavin Hainsworth: *Tinsel Town Teachers* (1998), článek v časopise *Teacher*
- *Reflexe pomocí filmů* (2006 – 2009), projekt Identifying Teacher Quality
- Bc. Daniela Menšíková: *Obraz učitele a školy v českých hraných filmech z let 1989 at 2010*, (2012), Diplomová práce
- you tube